

Söderhamns kommun

barn-utbildningsnamnden@soderhamn.se

Rektorn vid Stugsunds skola

mattias.ahlund@soderhamn.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Stugsunds skola
i Söderhamns kommun

Tillsyn i Stugsunds skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Söderhamns kommun under våren 2014.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stugsunds skola besöktes av Skolinspektionen den 25 och 26 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Stugsunds skola är en kommunal grundskola med årskurserna 1-6 i Söderhamns kommun. Vid tidpunkten för tillsynen har Stugsunds skola 142 elever. Av dessa går 19 i förskoleklass och 123 i grundskolans årskurser 1-6. Verksamheten är organiserad i tre arbetslag: förskoleklass och fritidshem, årskurser 1-3 och årskurser 4-6.

Fritidshemmet granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen redovisas i ett separat beslut.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

I Skolverkets nationella statistik (SIRIS) går inte att utläsa andelen elever i årskurs 3 som nått kravnivån på samtliga delprov i ämnesproven i matematik och svenska läsåret 2012/13, eftersom dessa är för få för att redovisas.

Skolans egen redovisning av resultaten i årskurs 3 för läsåret 2012/13 visar att 74 procent av eleverna klarade kunskapskraven i svenska, i jämförelse med året innan då andelen var 100 procent. I matematik klarade 94 procent av eleverna kunskapskraven, vilket var ungefär lika som året innan (91 procent). Skolan uppger i sin sammanställning att 87 procent av eleverna klarade kunskapskraven i både naturorienterande och samhällsorienterande ämnen.

Årskurs 6

Den nationella statistiken (SIRIS) visar att 100 procent av eleverna i årskurs 6 nådde kravnivån i ämnesproven i svenska, engelska och matematik läsåret 2012/13. Motsvarande resultat för riket var i svenska 95,3 procent, matematik 93,7 procent och i engelska 94,3 procent. Även i biologi och geografi nådde 100 procent av eleverna kravnivån. Skolans egen statistik för samma år visar att betygsnivåerna är lägre än resultaten på de nationella proven. I exempelvis engelska och matematik nådde 92 procent av eleverna kunskapskraven. Den egna statistiken visar också att i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap samt musik nådde 100 procent av eleverna kunskapskraven vid läsårets slut.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Stugsunds skola visar att skolans resultat i flera avseenden är goda. Skolans resultat mot nationella mål följs upp på individ- och gruppnivå, men skolan behöver också bli bättre på att kontinuerligt och systematiskt följa upp kunskapsresultaten på övergripande skolnivå. I detta arbete behöver rektor ta ansvar för att skolans resultat följs upp och analyseras för att skapa underlag för att vidta adekvata åtgärder för att förbättra verksamheten.

Eleverna på Stugsunds skola har begränsad tillgång till psykolog och saknar helt tillgång till kurator, vilket behöver åtgärdas. Detta medför att den samlade elevhälsan inte kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att undanröja hinder för eleverna att nå målen. Det ska dock påpekas att den elevhälsa som finns på skolan utför ett gott hälsofrämjande arbete vad gäller hälsokontroller och hälsosamtal både i grupp och på individnivå. Att specialpedagog kommer att anställas inom kort ses också som positivt för arbetet med särskilt stöd.

Skolans elever, lärare och rektor beskriver en skola med mycket goda relationer mellan elever och lärare, och där lärarna ser alla elever utifrån behov.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderhamns kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 25 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Söderhamns kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att planen mot kränkande behandling uppfyller skollagens krav.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra

kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Stugsunds skola har en plan mot kränkande behandling som heter "Stugsunds skola mot diskriminering och kränkande behandling". Den uppfyller till mycket begränsad del skollagens krav. Den bygger inte på en kartläggning av skolans behov som är kopplad till specifika åtgärder. Åtgärderna är allmänt hållna och analysen av de identifierade områden som kartläggningen ger, är inte tillräckligt genomförd. Dessutom följer inte planen upp föregående års åtgärder. Flera av eleverna känner inte till planen mot kränkande behandling. Det framkommer i intervjuer med elever, lärare och rektorn att eleverna inte heller har medverkat vid framtagandet av den.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Skolan uppfyller därmed inte författningarnas krav och Söderhamns kommun föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Söderhamns kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen utarbetas så att det framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Åtgärdsprogrammen vid Stugsunds skola följer en gemensam mall för Söderhamns kommun, i vilka elevernas behov ska framgå och åtgärder på skolnivå, gruppnivå och individnivå anges. De kunskapskrav som eleven ska klara och

de förmågor som denne ska utveckla, anges ofta tydligt i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av. Men både behovsanalyser och stödåtgärder beskrivs många gånger otydligt och eleven riskerar därmed att inte få det särskilda stöd den har rätt till.

Ett åtgärdsprogram anger "tillgång till speciallärare" som skolans insats. Denna insats är för allmänt hållen för att vara fullt möjlig att följa upp och utvärdera, så att det blir tydligt om den har varit ett stöd för eleven att klara kunskapskraven för utbildningen.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans åtgärdsprogram. Skolan uppfyller därmed inte författningarnas krav och Söderhamns kommun föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Söderhamns kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, och att detta arbete dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att som pedagogisk ledare och chef verka för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem och att arbetet är inriktat mot att de nationella målen uppfylls. I rektors ansvar ingår också att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om

prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentationen som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

På Stugsunds skola finns ett påbörjat kvalitetsarbete som dock behöver utvecklas, så att tillgängliga resultat analyseras på skolnivå och kopplas till åtgärder. Skolans kvalitetsarbete utgår från kommunens gemensamma årshjul som beskriver när olika resultat ska rapporteras in, olika enkäter genomföras och när ett pedagogiskt bokslut med analys ska lämnas in. Rektorn uppger att skolans samtliga lärare tillsammans med rektorn diskuterar resultaten i årskurs 2, 5 och 8 och att de har en god bild av resultaten på individ- och klassnivå. Vidare uppger rektorn att lärarna även är delaktiga i diskussionen om de nationella proven i årskurs 3 och 6. I intervjun med lärarna framkommer att de i första hand diskuterar och reflekterar kring barns emotionella utveckling och att de tillsammans har startat exempelvis ett teknikprojekt som en utvecklingsinsats för skolan, vilket lärarna uppfattar som en del av skolans kvalitetsarbete.

Även om viss reflektion sker inom arbetslagen kring vissa frågor, saknas analys av till exempel tillgängliga resultat på övergripande skolnivå kopplat till undervisningen och lärarnas bedömning och betygsättning. Bristerna i skolans kvalitetsarbete består främst i att tillgängliga resultat och underlag inte analyseras tillräckligt på skolövergripande nivå, samt att dokumentationen av det samlade kvalitetsarbetet saknas när det gäller analys av resultat och därtill kopplade åtgärder. Stugsunds skola behöver dokumentera uppföljningen och analysen av områden som skolan identifierar som utvecklingsområden.

Skolinspektionen konstaterar att det vid Stugsunds skola finns brister när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Söderhamns kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Söderhamns kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

- Se till att eleverna har tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering

Elevhälsan

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Stugsunds skola har ett elevhälsoteam som består av en skolsköterska och speciallärare. En specialpedagog har rekryterats och kommer att påbörja sin anställning i april. Tillgång till skolpsykolog får skolan centralt genom kommunen, men intervjuer med rektor och elevhälsa visar att sådan kompetens främst tas in vid fråga om förändrad skolformsplacering. Tillgången till psykolog i elevhälsoteamet är således mycket begränsad. Dessutom har skolan inte tillgång till kurator. Detta innebär att det kontinuerliga och strukturerade samarbete som ska ske mellan olika kompetenser inom skolans elevhälsa, inte kan genomföras. En ytterligare konsekvens är att eleverna inte har tillgång till kurator eller psykolog på ett lättillgängligt sätt i sin vardag.

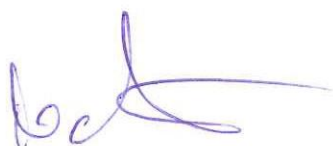
Att skolan saknar tillgång till såväl psykolog som kurator medför också att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete begränsas till hälsosamtal och hälsokontroller. Elevhälsans arbete inriktas därför snarare på att reagera på redan uppkomna problem för eleverna än att kunna förebygga dessa. Skolinspektionen bedömer att det är angeläget att elevhälsan omfattar samtliga kompetenser och att dessa ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att på så sätt undanröja eventuella hinder för eleverna att nå målen för utbildningen.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det finns brister när det gäller tillgången till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Söderhamns kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Ulrika Sutorius
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.